

УДК 336.1:378(477)

Кладченко М. В.

Київський національний торговельно-економічний університет

ПЛАТНІ ОСВІТНІ ПОСЛУГИ В СИСТЕМІ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

У статті розкрито економічну сутність, а також досліджено динаміку розвитку ринку освітніх послуг в системі вищої освіти України. Проведено аналіз попиту серед здобувачів на отримання вищої освіти за кошти фізичних та юридичних осіб у державних та приватних вищих навчальних закладах III–IV рівня акредитації. Визначено особливості функціонування та основні тенденції розвитку ринку платних освітніх послуг.

Ключові слова: вища освіта, платні освітні послуги, державні та приватні вищі навчальні заклади, здобувач вищої освіти, попит.

Постановка проблеми. Освітня послуга, на виробництво якої витрачаються «жива» праця та матеріальні ресурси, має вартість і може виступати товаром. Ринок освітніх послуг – це система економічних відносин, що виникає у процесі купівлі-продажу цієї послуги, де специфічним «товаром» є знання, «продавцем» – вищий навчальний заклад (ВНЗ), «покупцем» – безпосередньо здобувач освіти або замовник освітньої послуги, який здійснює оплату за навчання студента.

Заклад вищої освіти (суб'єкт ринкових відносин у сфері надання освітніх послуг) як відкрита соціально-економічна система, центральним елементом якої є людина, відчуває постійні виклики з боку зовнішнього середовища, адже не може бути ізольованим від нього. До основних зовнішніх викликів, окрім зміни державної політики у сфері вищої освіти, можна віднести демографічний чинник та суб'єктивне ставлення домогосподарств до ВНЗ різних форм власності. Обґрунтування впливу зазначених чинників на попит у сфері вищої освіти допоможе самовизначенню окремого ВНЗ щодо його затребуваності серед здобувачів освіти та загалом сприятиме оптимізації ринку освітніх послуг в Україні.

Аналіз останніх джерел досліджень і публікацій. Сучасні тенденції розвитку ринку платних освітніх послуг у системі вищої освіти України досліджували Т.М. Боголіб [1], О.О. Романовський [2], О.О. Хандій [3], І.О. Жарська [4], А.С. Кобець [5] та інші науковці. Проте теоретичні та методологічні дослідження у цій галузі не можна вважати завершеними, адже динаміка розвитку держави вносить постійні корективи у вже визначені процеси і тенденції та потребує вивчення.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Зростаючі демографічні диспропорції та історично закладені пріоритети суспільства вносять значні корективи у формування ринку освітніх послуг України та потребують постійного моніторингу задля їх урахування навчальними закладами під час визначення пропозиції платних освітніх послуг в системі вищої освіти.

Мета статті полягає у визначенні особливостей та головних тенденцій розвитку функціонування ринку платних освітніх послуг в системі вищої освіти України, що дасть можливість підвищити обґрунтованість державної політики у цій сфері та сприятиме підвищенню конкурентоспроможності ВНЗ.

Виклад основного матеріалу дослідження. Відповідно до статті 27 Закону України «Про вищу освіту» національні ВНЗ утворюються у формі державної, комунальної та приватної установи і мають рівні права у провадженні освітньої, наукової та інших видів діяльності [6]. Класифікація ВНЗ за формою власності, окрім окреслення правових та

організаційних засад, є основоположним чинником під час визначення способу та джерел фінансування закладу вищої освіти цієї форми власності: державні та комунальні ВНЗ фінансуються за рахунок відповідних бюджетів, приватні – їх засновниками. Хоча у Міністерстві освіти і науки України обговорюється можливість державного фінансування приватних ВНЗ, якщо навчатися в них виявлять бажання абітурієнти з найвищими балами ЗНО (за принципом «гроші йдуть за студентом») [7], проте нині це питання залишається відкритим для українського суспільства.

Доступність до безоплатної вищої освіти, що гарантується Конституцією України, забезпечується державою за рахунок отримання здобувачами на конкурсній основі безоплатної освітньої послуги у державних та комунальних ВНЗ. Приватні заклади вищої освіти надають виключно платні послуги у сфері вищої освіти. ВНЗ державної та комунальної форм власності (далі – державні), відповідно до законодавства та статуту, також можуть надавати платні послуги фізичним та юридичним особам за умови забезпечення належного рівня освітніх послуг як основного статутного виду діяльності [6].

Необхідно зазначити, що якщо державні ВНЗ України мають давню історію, то перші сучасні приватні заклади вищої освіти з'явилися в країні лише на початку 90-х років ХХ століття. Вони утворювались переважно у формі малих підприємств та товариств з обмеженою відповідальністю, відкриття яких не передувало висновком будь-яких експертних комісій, а до переліку документів, необхідних для реєстрації суб'єкта підприємницької діяльності, ліцензії не була віднесена, що давало можливість засновувати приватний ВНЗ навіть без наявності відповідної матеріально-технічної бази та кваліфікованих науково-педагогічних працівників. Це привело до того, що на початку 90-х років ХХ століття було створено близько 500 ВНЗ недержавної форми власності, проте їх більшість ліквідувалась вже через рік-два, не зробивши жодного випуску (точну цифру ВНЗ на той час встановити не можна, оскільки централізованого обліку новостворених закладів не було) [8].

На початку 1995/1996 навчального року в Україні налічувалося вже лише 64 приватні ВНЗ III–IV рівня акредитації та 47 I–II рівня [9]. У подальшому, а саме після вдосконалення та врегулювання законодавчої бази України у системі вищої освіти, вихід на освітній простір приватних ВНЗ здебільшого вже залежав від попиту на вищу освіту та відповідності попиту та пропозиції на ринку освітніх послуг.

Нині на ринку освітніх послуг державні та приватні ВНЗ мають однакові можливості та рівний доступ до потенційних здобувачів освітньої

послуги. Перевагами державних ВНЗ є авторитет, сформований роками, та традиційна довіра до них як з боку майбутніх здобувачів вищої освіти, так і з боку роботодавців. Приватні освітні заклади є більш гнучкими, вони вільні у визначенні власних стратегій та напрямів діяльності, мають можливість приймати швидкі рішення та швидко й вчасно пристосовуватися до змін навколишнього середовища, попиту на ринку трудових ресурсів.

Динаміка структури ринку освітніх послуг за формою власності ВНЗ (рис. 1) в Україні підпорядкована законам ринку та здебільшого зумовлена демографічною ситуацією в країні. Так, за зростання кількості випускників загальноосвітніх навчальних закладів і, як наслідок, збільшення попиту на вищу освіту на початку XXI століття (1995/1996–2005/2006 роки) в Україні спостерігалось зростання кількості ВНЗ III–IV рівня акредитації усіх форм власності, а саме державних – з 191 до 232 (+17,7%), приватних – з 64 до 113 (+43,4%). Вагоме зменшення протягом 2010/2011–2016/2017 навчальних років кількості випускників загальноосвітніх навчальних закладів з 364 до 211 тисяч (на 42,0%) спонукало скорочення і мережі ВНЗ III–IV рівня акредитації, а саме державних – з 231 до 209 (-0,9%), приватних – з 99 до 76 (-23,23%).

Значні темпи як зростання, так і зменшення кількості приватних ВНЗ порівняно з державними загалом можуть бути підтвердженням високої гнучкості приватних навчальних закладів та їх здатності до швидкого пристосування до змін навколишнього середовища. Але інші показники діяльності недержавних закладів вищої освіти, зокрема динаміка кількості зарахованих студентів до ВНЗ III–IV рівня акредитації усіх форм власності на початковий цикл навчання за кошти юридичних та фізичних осіб у розрізі державних та недержавних вищих освітніх закладів (рис. 2), вказують на те, що значне зменшення за досліджуваний період приватних ВНЗ є вимушеною мірою як реакція на зниження попиту на їх послуги в Україні.

Так, станом на початок 2016/2017 навчального року частка студентів, які були зараховані до приватних ВНЗ III–IV рівня акредитації за кошти юридичних та фізичних осіб (за контрактом), становила лише 10,75% від загальної кількості студентів, зарахованих у цьому ж році на контракт до ВНЗ усіх форм власності, зменшившись по відношенню до 2010/2011 навчального року на 35,94%, що вказує на те, що більшість національних домогосподарств віддає перевагу навчанню за контрактом у ВНЗ державної форми власності.

Динаміка загальної кількості студентів, що навчаються у ВНЗ III–IV рівня акредитації державної форми власності та приватних закладах вищої освіти (на початок навчального року, денне, вечірне та заочне відділення), лише підтверджує цю тенденцію (рис. 3), адже за загальної схильності до зменшення середньої кількості студентів у розрахунку на один ВНЗ відповідної форми власності співвідношення кількості студентів державних та приватних ВНЗ невинно зростає у бік закладів вищої освіти державної форми власності.

Іншими показниками популярності серед домогосподарств України ВНЗ III–IV рівня акредитації

	1995/ 96	2000/ 01	2005/ 06	2010/ 11	2011/ 12	2012/ 13	2013/ 14	2014/ 15	2015/ 16	2016/ 17
Кількість випускників загальноосвітніх шкіл, на початок навчального року, тис осіб	361	475	519	364	215	329	304	247	229	211
Кількість ВНЗ України III-IV рівня акредитації різних форм власності, на початок навчального року, з них:	255	315	345	330	326	316	309	277	288	287
державні та комунальні	191	223	232	231	227	220	218	197	208	209
приватні	64	92	113	99	99	96	91	80	80	76
Відсоток від загальної кількості ВНЗ III-IV рівня акредитації (державні та комунальні / приватні, %)	74,9/ 25,1	70,8/ 29,2	67,2/ 32,8	70/ 30	69,6/ 30,4	69,6/ 30,4	70,6/ 29,4	71,1/ 28,9	72,2/ 27,8	72,8/ 27,2

Рис. 1. Динаміка ринку освітніх послуг за формою власності ВНЗ III–IV рівня акредитації

Джерело: розроблено автором на основі даних Державної служби статистики України [9; 10]

	2010/ 11	2011/ 12	2012/ 13	2013/ 14	2014/ 15	2015/ 16	2016/ 17
Загальна кількість	207380	165587	167153	171813	141530	122846	123602
ВНЗ державної форми власності: осіб	172585	137716	142803	146407	117902	104713	110359
% від зальної кількості	83,22	83,17	85,43	85,21	83,03	85,24	89,29
Приватні ВНЗ: осіб	34796	27871	24350	25404	23628	18133	13243
% від зальної кількості	16,78	16,63	14,57	14,79	16,97	14,79	10,75

Рис. 2. Динаміка кількості зарахованих студентів до ВНЗ III–IV рівня акредитації на початковий цикл навчання за кошти юридичних та фізичних осіб в Україні

Джерело: розроблено автором на основі даних Державної служби статистики України [9; 10]

	2010/ 11	2011/ 12	2012/ 13	2013/ 14	2014/ 15	2015/ 16	2016/ 17
Кількість ВНЗ державної форми власності	231	227	220	218	197	208	209
Чисельність студентів ВНЗ державної форми власності осіб у розрахунку на один ВНЗ	1863812 8069	1726026 7604	1637912 7512	1526576 7003	1310403 6652	1259265 6054	1260910 6033
Кількість приватних ВНЗ	99	99	96	91	80	80	76
Чисельність студентів приватних ВНЗ осіб у розрахунку на один ВНЗ	226023 2283	228763 2310	186994 1978	158300 1740	127552 1595	115895 1449	108522 1428
Відношення середньої чисельності студентів державних та приватних ВНЗ у розрахунку на один ВНЗ, рази	3,53	3,3	3,8	4,03	4,17	4,18	4,23

Рис. 3. Динаміка загальної кількості студентів, що навчаються у ВНЗ III–IV рівня акредитації в Україні
Джерело: розроблено автором на основі даних Державної служби статистики України [9; 10]

	2009/ 09	2009/ 10	2010/ 11	2011/ 12	2012/ 13	2013/ 14	2014/ 15	2015/ 16	2016/ 17
Джерела фінансування, %									
державний бюджет	35	36,5	38,6	39,8	42,1	43,5	46,1	47,2	47,7
місцевий бюджет	0,9	1	0,7	0,9	1	1,1	0,8	1,1	0,9
юридичні особи	0,6	0,4	0,4	0,5	0,3	0,5	0,7	0,7	0,7
фізичні особи	63,5	62,1	60,3	58,8	56,6	54,9	52,4	51	50,7

Рис. 4. Динаміка структури ринку освітніх послуг України у розрізі форм власності

Джерело: [9; 10]

можуть бути результати вступних компаній, такі як загальний конкурс на одне місце та відсоток студентів, яких було зараховано на навчання за рахунок фізичних та юридичних осіб до закладів вищої освіти державної та недержавної форми власності. Для визначення популярності державних та приватних освітніх закладів серед потенційних здобувачів вищої освіти проведено вибіркового аналізу вступної компанії 2014 року серед ВНЗ м. Києва усіх форм власності за ступенем навчання «Бакалавр», а саме досліджувалися такі навчальні заклади, як державні (Київський національний торговельно-економічний університет, Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана, Національний транспортний університет, Київський університет імені Бориса Грінченка); приватні (Університет економіки та права «КРОК», Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна», Міжнародний університет фінансів, Київський міжнародний університет) [11].

Виходячи з даних аналізу вступної компанії названих освітніх закладів, можемо зазначити, що, по-перше, конкурс на навчання у недержавних закладах вищої освіти на порядок-два нижчий, ніж у ВНЗ державної форми власності (державні мають 6,39–2,06 осіб на місце; приватні – 0,46–0,09 осіб на місце). По-друге, за обсягу студентів, зарахованих до державних закладів освіти на контракт, у 58,5–75,4% від загальної кількості, зарахованих у конкретний навчальний заклад, їх кількість варіюється від 53,2% до 18,3% ліцензійного обсягу цього ВНЗ, а у приватних ВНЗ, де всі абітурієнти (100%) здобувають освіту за кошти фізичних та юридич-

них осіб, – у проміжку від 12,3% до 5,3% ліцензійного обсягу, що вказує на невисоку затребуваність приватної освіти в Україні [11]. По-третє, високий відсоток отримувачів платної освітньої послуги у державних ВНЗ вказує на значимість цих послуг у фінансових потоках державних освітніх закладів.

Ці показники можуть слугувати підтвердженням переваги попиту на навчання за рахунок фізичних та юридичних осіб у ВНЗ державної форми власності над недержавними закладами освіти.

Загалом співвідношення кількості студентів ВНЗ III–IV рівня акредитації усіх форм власності на початок 2016/2017 навчального року за джерелами фінансування в Україні було таким: державний бюджет (без урахування місцевих бюджетів) – 47,68%, фізичні особи (без урахування коштів юридичних осіб) – 50,75% [10]. Динаміка структури ринку освітніх послуг України у розрізі форм власності наведена на рис. 4, а саме загальна кількість студентів України за джерелами фінансування їх навчання.

Дані рис. 4 вказують на те, що, по-перше, Україні притаманна значна частка коштів домогосподарств у фінансових потоках ВНЗ, по-друге, кількість студентів, зарахованих на початковий курс навчання, у розрізі джерел фінансового забезпечення з кожним роком зростає у бік державного фінансування, по-третє, країні, на жаль, притаманна стабільно низька частка студентів, які отримують вищу освіту за рахунок юридичних осіб та місцевих бюджетів.

Щодо зростання частки державних фінансів у структурі джерел фінансування ВНЗ III–IV рівня акредитації, то доцільно було б зазначити, що за

зменшення за досліджуваний період загальної кількості здобувачів вищої освіти на 41,84% частка фінансування з державних джерел зросла лише на 34,96%. А за зниження кількості зарахованих студентів до ВНЗ усіх форм власності з 720 804 осіб у 2013 році до 514 850 осіб у 2015 році, а саме на 28,57% (205 954 особи), обсяг державного замовлення за цей період зменшився з 313 644 осіб до 268 081 особи, а саме на 14,52% (45 563 особи) [9; 10; 12; 13]. Таким чином, можна припустити, що частка студентів, які отримують вищу освіту за рахунок державного бюджету, зростає штучно в результаті зменшення загальної кількості студентів, зарахованих до закладів вищої освіти, та нераціонального підходу до планування обсягів державного замовлення, коли зменшення кількості вступників відбувається більш швидкими темпами, ніж зменшення обсягів держзамовлення.

Співвідношення кількості студентів ВНЗ III–IV рівня акредитації на початок 2016/2017 навчального року за джерелами фінансування та регіонами представлено на рис. 5 [10].

Згідно з даними рис. 5, найбільша частка фінансування здобувачів вищої освіти за рахунок державного бюджету притаманна Київській (66,62% – найвища за регіонами), Чернігівській (59,18%), Кіровоградській (58,91%) та Луганській областям (58,39%). Провідна роль у фінансуванні студентів за рахунок домогосподарств характерна для Івано-Франківської (66,18% – найвища за регіонами),

Полтавської (63,26%), Чернівецької (62,84%) та Запорізької областей (60,65%). Дев'яти областям України загалом властиве фінансування лише з державного бюджету та за рахунок домогосподарств (Вінницька, Волинська, Закарпатська, Івано-Франківська, Миколаївська, Рівненська, Херсонська, Черкаська, Чернівецька області), а найбільша частка інших джерел фінансування притаманна Донецькій (6,41%), Хмельницькій (5,93%), Тернопільській (3,01%) областям та м. Києву (2,96%).

Висновки. Проведений аналіз державних статистичних даних дав змогу зробити деякі узагальнення та визначити основні тенденції ринку платних освітніх послуг у системі вищої освіти України:

1) обсяг цього ринку є досить вагомим (близько 50% від загального) і може суттєво впливати на стан фінансового забезпечення закладів вищої освіти;

2) історично склалося, що приватна освіта не отримала високої підтримки в українському суспільстві, а погіршення демографічної ситуації в країні ще більше ускладнило залучення до приватних ВНЗ здобувачів вищої освіти;

3) основними «покупцями» освітньої послуги є держава та національні домогосподарства; хоча кількість студентів, зарахованих на початковий курс навчання, у розрізі джерел фінансування з кожним роком зростає у бік державного, ця тенденція є частково штучною, адже фіксується без урахування темпів зменшення кількості випускників загальноосвітніх шкіл;

	Всього студентів, осіб	% від загальної кількості	Навчаються за рахунок державного бюджету, %	Навчаються за кошти домогосподарств, %	Навчаються за рахунок інших джерел (місцевих бюджетів та юридичних осіб), %
УКРАЇНА	1369432	100	47,68	50,75	1,57
Області:					
Вінницька	33970	2,48	46,75	53,25	0
Волинська	19349	1,41	55,65	44,35	0
Дніпропетровська	100869	7,37	55,41	42,66	1,93
Донецька	25012	1,82	54,24	39,35	6,41
Житомирська	21106	1,54	41,01	56,12	2,87
Закарпатська	19540	1,43	44,64	55,36	0
Запорізька	62132	4,54	38,55	60,65	0,8
Івано-Франківська	31127	2,27	33,82	66,18	0
Київська	23366	1,7	66,62	33,3	0,08
Кіровоградська	9554	0,7	58,91	40,93	0,16
Луганська	15669	1,14	58,39	41,04	0,57
Львівська	111060	8,11	53,32	46,56	0,12
Миколаївська	26260	1,92	53,75	46,25	0
Одеська	98953	7,23	46,61	53,37	0,02
Полтавська	41839	3,06	36,68	63,26	0,06
Рівненська	28216	2,06	48,79	51,21	0
Сумська	32283	2,36	54,48	43,83	1,69
Тернопільська	34614	2,53	44,62	52,37	3,01
Харківська	160231	11,7	48,46	49,86	1,68
Херсонська	20657	1,51	45,46	54,54	0
Хмельницька	27473	2,01	48,33	45,74	5,93
Черкаська	30554	2,23	52,52	47,48	0
Чернівецька	22927	1,67	37,16	62,84	0
Чернігівська	16464	1,2	59,18	40,31	0,51
м. Київ	356225	16,01	44,45	52,59	2,96

Рис. 5. Частка студентів ВНЗ III–IV рівня акредитації на початок 2016/2017 навчального року за джерелами фінансування та регіонами України [10]

Джерело: розроблено автором на основі даних Державної служби статистики України [9; 10]

4) Україні притаманна незначна частка фінансових потоків юридичних осіб у фінансовому забезпеченні національних ВНЗ.

Можна зробити деякі обґрунтування своєчасності цього дослідження, а саме те, що за умов демографічного спаду, коли ВНЗ усіх форм власності доводиться боротися за кожного здобувача вищої освіти, аналіз ринку освітніх послуг у розрізі платних послуг може допомогти навчальним закладам у визначенні влас-

них потенційних можливостей щодо плідності їх функціонування на цьому ринку та сприятиме виробленню кожним з них власної стратегії та методів залучення фінансових потоків з усіх наявних джерел, а також дасть можливість оптимізувати структуру ринку освітніх послуг України у розрізі як форм власності, так і кількості його учасників, що сприятиме ефективному розвитку як сфери вищої освіти загалом, так і кожного ВНЗ зокрема.

Список використаних джерел:

1. Боголіб Т.М. Конкуренція університетів: світовий досвід і українські реалії. Вісник НАН України. 2012. № 10. С. 31–41.
2. Романовський О.О. Шляхи впровадження інновацій та підприємницької освіти в системі національної освіти України: монографія. Вінниця: Нова Книга. 2010. 416 с.
3. Хандій О.О. Дослідження особливостей ринку освітніх послуг вищих навчальних закладів. Економіка та держава. 2015. № 4. С. 44–47.
4. Жарська І.О. Сучасний стан і тенденції розвитку освітніх послуг в Україні: статистичні оцінки. Статистика України. 2014. № 2. С. 45–51.
5. Кобець А.С. Чинники формування конкурентного середовища в освіті. Державне управління: удосконалення та розвиток. 2011. № 9. URL: <http://www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z=323>.
6. Про вищу освіту: Закон України від 1 липня 2014 року № 1556-VII. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
7. Совсун І. Система фінансування вищої освіти повинна забезпечувати оперативне реагування на потреби суспільства і бути прозорою. URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/usi-novivni-novini-2016-02-29-inna-sovsun-sistema-finansuvannya-vishhoi-osviti-povinna>.
8. Война В.Г. Розвиток недержавних ВНЗ як фактор формування конкурентного середовища в освіті. Наукові праці. Державне управління. 2011. Вип. 147. Т. 159. С. 145.
9. Основні показники діяльності вищих навчальних закладів України за 2010/11–2015/16 навчальні роки України: статистичний бюлетень // Державна служба статистики. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/Arhiv_u/15/Arch_vnz_bl.htm.
10. Основні показники діяльності вищих навчальних закладів України за 2016/17 навчальний рік: статистичний бюлетень // Державна служба статистики України. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/publosvita_u.htm.
11. Вступна кампанія 2014 року // Інформаційна система «Конкурс». URL: <http://www.vstup.info/2014>.
12. Про державне замовлення на підготовку фахівців, наукових, науково-педагогічних та робітничих кадрів на підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів для державних потреб у 2013 році: Постанова від 20 травня 2013 року № 362. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/362-2013-%D0%BF>.
13. Про державне замовлення на підготовку фахівців, наукових, науково-педагогічних та робітничих кадрів на підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів для державних потреб у 2015 році: Постанова від 1 липня 2015 року № 462. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/462-2015-%D0%BF>.

Кладченко М. В.

Київський національний торговельно-економічний університет

ПЛАТНЫЕ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫЕ УСЛУГИ В СИСТЕМЕ ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ УКРАИНЫ

Резюме

В статье раскрыта экономическая сущность, а также исследована динамика развития рынка образовательных услуг в системе высшего образования Украины. Проведен анализ спроса среди соискателей на получение высшего образования за средства физических и юридических лиц в государственных и частных высших учебных заведениях III–IV уровня аккредитации. Определены особенности функционирования и основные тенденции развития рынка платных образовательных услуг.

Ключевые слова: высшее образование, платные образовательные услуги, государственные и частные высшие учебные заведения, соискатель высшего образования, спрос.

Kladchenko M. V.

Kyiv National University of Trade and Economics

PAID EDUCATIONAL SERVICES IN THE HIGHER EDUCATION SYSTEM OF UKRAINE

Summary

Discovered the economic essence and the dynamics of the structure of the educational services market in the system of higher education in Ukraine is researched in the article. Conducted the analysis of demand among the entrants for higher education at the expense of individuals and legal entities in state and private higher education's institutions of III–IV accreditation level. Determined some generalizations and the main tendencies of the educational services market.

Key words: higher education, paid educational services, state and private higher education's institutions, entrant for higher education, demand.